

مَشَارِقُ

۱۳۲۶

درسمادنده یکی پوسته‌خانه قارشوسنده
دائرة مخصوصه در
محل اراهه :

استکبره موافق آثار جدیده مع المنونیه قبول اولنوره
درج ایدیلین آثار اعاده اولنور
انظار :

دین، فلسفه، ادبیات، حقوق و علوم دین باحث هفته‌لق رساله در

مؤسسلری : ابوالعلا دین‌المابدین - ح. اشرف ادیب

درسمادنده نسخه سی ۵۰ پاره در

تاریخ تأسیسی :
۱۱ نوموز ۳۲۴

تیریله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر.

درسمادنده	سهلکی الق ایلی	۶۵	۳۵
ولایاتده		۹۰	۵۰
مالک اجنبیهده		۹۰	۵۰ غروشدر.

درسمادنده پوسته ایله کوندریلیرسه ولایات بدلی اخذ اولنوره

نفسانیه بی او یاندیرر. بالعکس مفسد و رذائله قارشى اویله مادی برمانع تشکیل ایدرکه اگر اوگا — تأثیرینی برقات دها تأیید ایدرکه — برده معنوی مانع علاوه ایدیلیرسه او زمان شومدنیتک، صرف مادی اولان شومدنیتک وجودنده خونین جریحهلر شکلی آلمش فلاکتلرک، مصیبتلرک پک چوغنی بشریتک اوستندن صیریلیر کیدر.

محمد عا کف

مواظبات

مقری : مناستری اسماعیل حقى
محرری : سیروزی ح . اشرف ادیب

درس : ۴۹ — ۸ اغستوس ۳۲۴

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم . بسم الله الرحمن الرحیم

[یا ایها الذین آمنوا اطیعوا الله واطیعوا الرسول واولی الامر منکم فان تنازعتم فی شیء فردوه الی الله والرسول ان کنتم تؤمنون بالله والیوم الآخر ذلك خیر واحسن تأویلاً] صدق الله العظیم .

درس سابقده بیان اولونان آیت جلیله نك خلاصه سی اماناتی اهلنه تأدییه ایتلی و حکمه مأمور اولانر ، مأذون اولانر دائماً حقانیت وعدالتدن آیرلماملی . [ان الله یأمرکم ان تؤدوا الامانات الی اهلها واذا حکمتکم بین الناس ان تحکموا بالعدل] بیورلمشدی .

امام فخرالدین رازی دییورکه : ایشته باق، دقت ایت! اولاجناب باری بالجمله سلاطین و خلفایه ، حکام و امرايه نه بی امر و فرمان بیوردی ؟ هر امانتی اهلنه تفویض ، هر ایشی اربانه حواله ایتلی، هر حق ، هر حقوقی صاحبنه ایصال ایتلی . بالخاصه حکمه تصدی ایدنر دائماً شرع شریف موجبنه ، عدالت و حقانیت مقتضاسنجیه حکم ایتسونلر . . اول باول بونی فرمان بیوردی ، و تا کیدعلی التا کید اولق اوزره [ان الله نعماً یمظکم به ان الله کان سمیعاً بصیراً] بووعظی سزه و یرن الله در . باق نه کوزل و عظ ایدیور . سزک سلامتکزی تأمین بیوریور . بیلش اولوک که ربکز بتون اقوالکزی ، کلماتکزی ایشیدیر ، جمله احوالکزی ، افعالکزی بیلر و کورور . الهی اونوتمایک . عظمت و جلالت قارشى دائماً عبودیت و وظائفی ایفایه چالیشک .

بویله امر و فرمان بیوردقدن صوکره مؤمنلرک جمله سنه خطایاً بیوریورکه : [یا ایها الذین آمنوا] ای مؤمنلر، که بکا ایمان ایتدیکره ، ایمانک مقتضاسی عدالتی قبول ایتکدر . اویله ایسه [اطیعوا الله] اول باول الله اطاعت ایدک . [الذی اسس قواعد العدل] اول الله که عدل قواعدینی تأسیس بیورمشدر . نه قدر عدله متعلق حقوق ، محافظه انتظامه متعلق احکام و ارسه هیچ بریسنی اخلال ایتدیرک قانونلر وضع ایتمشدر .

(رووو) ده کورولویورکه : رسمی ایستاتستیکلردن آلمان معلومات موثوقه یه نظراً ایتالیاده ۱۸۸۹ دن ۹۳ سنه سنه قدر گذار ایدن بش سنه ظرفنده ۵۶۹ قادین انخار ایتمشدر . فرانسه ده عین مدت ظرفنده ۵۸۶۹ قادین کندینی اولدورمشدر . پک اعلا ، شمیدی بکا برده عموم مالک شرقیه ده ، خصوصیه مصرده وقوعه کلن انخاری کوستریکز . بوانخارلر عشق و سودایه ، فقر و سفالته ، الحاصل دهانه کبی اسبابه عطف ایدیلیرسه ایدلسون هر حالده جبانته نفسانییه ، ضعف اعصابه حسی بر دلیلدر . اویله ایسه دیک که شرق قادینلرینک اعصابی غرب قادینلرینک کندن دها قوتلی ، کندیلری ده حظوظات نفسانیه لرینه غلبه چالمقه اونه کیلردن دها متانتلی ایش .

انسانک شهواته تمایل ، ضبط نفسه عدم قدرتی طوغریدن طوغرییه ضعف اعصابدن ایلری کلدیکی صورتده شرقیلرک اعصابی غربیلرک کندن دها قوتلی اولق ایجاب ایدر . زیراً غربیلر بتون افرادی آره سنده متعم اولان تربیه و تعلم ایلر برابر بلای عشرتدن حالا وازچکه میورلر . حال بوکه سرخوشلغک فنالی ، هر کون ، هر ساعت عقله ، ماله ، روحه ایراث ایتکده اولدیغی خسارک شدتی عموک مسلیدر . آرتق دیکر مشتهیات ده بوکا قیاس اولمایدر ؛ چونکه اولدرده نسبتاً غربده دها چوق نفوسی اشغال ایدیور .

تستر ارککک آلاجنی قادینی کورمسنه مانعدر ، دییه رک بوندن کثرت طلاق و اوندن ده قادینلرک سفالته استنتاج ایدنلره کلنجیه . . دیرزکه : کثرت طلاقدن ، ارککلرک قادینلره قارشى روا کوردکلری مظالمدن ایدیلن شکایتلر یالکز مسلمانلره مخصوص برشی دکلدر . بلکه بو حال مالک مدینه ده بزدن دها چوقدر . بونک ایچون انظار قاریغی اون ایکنجی فصله توجیه ایدرز چونکه اوراده بو بحثه دائر ایضاحات کافیه ده ویرلمشدر .

تستر قادینلری تهذب و تعلمدن منع ایدر سوزینه کلنجیه ، بوده طوغرو دکلدر . زیرا بر قیزیدی یاشندن اون ایکی یاشنه قدر مکتبه قاله بیلیرکه بوبش سنه ک مدتک اوقیزک قوای عقلیه سنی جدا کوزل بر صورتده تربیه و تهذیبه کفایتی میدانده در . بوندن باشقه بتون معللری قادین اولق اوزره قیزلره مخصوص مکاتب عالیه وجوده کتیرمک ده غیرت دینییه اصحابنه کوره بیوک برایش دکلدر . اوزمان قیزلر مکتب داخلنده چار شافسزجه اوطوروزلر ؛ درس بیتوب مکتبدن چیقمه زمانی کلنجیه تکرار اور تونه رک اولرینه کلیرلر . یوق ، اگر مقام تعلده بویله عالی بر مکتبی اداره ایده بیله جک معللرک ققدانی اورته یه سوریلر جک اولورسه بالطبع قبول ایدیلر من . زیرا کوکلده صمیمی بر میل اولدقدن صوکره عزم و همتک یاپه مایه جنی ایش یوقدر . بونکله برابر عین زمانده هر شیئی بردن یاپه چالیشمق ده عیشدر . هر ایش بدایتده اوقاددن باشلار . صوکره یاواش یاواش بویویه رک نهایت کسب کال تام ایدر .

شو مظالماتکده کاملاً صحتی تظاهر ایدنجه دیرزکه : مستوریت نه صحتی رخنه دار ایدر ، نه اعصابی ضعیف دوشورور ؛ نه ده هوسات

[ما فرطنا فی الكتاب من شیء] قرآنده هیچ برشی ترك ایدیلدمش . دنیاو آخرته دائر نه قدر احکام وقواعد وارسه ، نه قدر لوازم انسانیه ، نه قدر وظائف عالیهمدنیه وارسه جمله سنی بکان یکان ذکر و بیان بیورمشدر . اول الله اطاعت ایدک که قواعد عدلک مؤسی اودر . [و اطیعوا الرسول] ثانیاً رسولنه اطاعت ایدک . [الذی بلغ قواعد العدل وقررهایبکم] اول رسوله که قواعد عدایهی سزه تبلیغ ایتمش ، نشر ایتمش ، تقریر و توضیح بیورمش . بتون صنوف بشریهی طریق مدنیته ، طریق حقه سوق وارشاد ایلش . بکرمی ، بکرمی ایکی سنه ظرفنده جناب اللهک قدرتیله ، عنایتیله مظهر اولدینی معجزات جلیله ایله ، شایان اقتدا بوانان احوال و افعال سزیه لر یله امت و اصحابی ارشاد ایتمش . نازل هدایت اولمربنه واسطه اولمش . مکارم اخلاق ایله ال ک قوی دشمنلری حکمنه رام ایتمش . . . بویله بر نبی ذیشان ، بویله بر رسول رحان سزک رسوا کزدر ، اللهک بیان اتدیکی قواعدی تقریر و تعام ایلش ، نشر و اعلان بیورمش اولدینی معلوم کزدر .

[واولی الامر منکم] ایچکزدر . . . ینه سزک کی . سزدر . معدود ، افراد بشردر ، پیغمبر دکل ، معصوم دکل ، خطاده ایدر ، اصابت ده . فقط اولیله ایجاب ایدییور ، مرور زمانه شریعتک احکامی محافظه ایچون بویله بر وسائطه لزوم کورونیور . اولی الامر اولانلر وار ایچکزده . امر صاحببری ، که اجرایه مأمور اولانلر . احکام الهیهی تنفیذه مأمور قلنانلر . بالجمله سلاطین ، خلفا ، حکام ، امرا ، هپسی بوراده داخلدر . بزه واسطه سلامت اوله جق ، آهنگ عمومی تأمین ایده جک حکومتته محتاجز . احکام الهیهی اجرایه لزوم وار . شریعتده بونی اثبات ایدر ، عقلده ، مادام که نوع بشر بر بر لر یله اختلاط ایده جک ، تمدن نقرر ایده جک . حالبوکه انسانلرده عقلمدن باشقه نفسده وار ، نفس اماره . اونک ایکی قوه شدیدة قاهره سی در : قوه شهویه ، قوه غضبیه . قوه شهویه دائماً مانعی کندینه چکک ، طبعنه خوش کلن ، ذوقنه مطابق کلن شیلری کندیسنه آلیقومق . . . قوه غضبیهده خوشنه کتمین شیلری باشقه سنه یوکتمک . آز بر منفعتنه خلال کلدیمی تهور ایتک . حقلی اولمش ، حقسز اولمش . انسان بو قوتلری حسن استعمال ایدر سه مرتبه سی ملکدن اعلا اولور . چونکه ملکک ایشلری ، کوجلری عبادت در . کندیلرند ، طبیعت بشریه یوق ، حوائج ضروریه یوق . شهوت یوق ، غضب یوق ، بناء علیه اونلر مجاهده ایده منزل . انسان اصل ترقیه مستعد یارادیلش در . مجاهدات واقعه سی ، مساعی متنوعه سی نسبتنده ایلروله مکده در . حیوانلرده عقل یوق . بهییت درجه سی ذوی الارواح مراتبک ال ادناسی در . او عاجله منهمکدر ، شهوت و غضب ایچنده قالمش . ترقیه ، تکمله قابلیت ویریلدمش ، ملکک ایسه دائماً روحانی اذواق ایله ، کندی حاللرینه مناسب مدارف الهیه ایله ، بی نهایت لداوند معنویه ، کالات قدسیه ایله تفرد ایتشلر در . اونلرده هیچ بو عالم طبیعتنه ، اجناس بهییه به تعلق یوق . اونک ایچون دائماً مقاملرند دور و زلز . نه ایلری کیدر لر ، نه ده

موقبلرندن دوشر لر . ترقی یوق ، انحطاط یوق . ملکک چله سی معصومدر . اونلر مرتبه سندن دوشمزلر . لکن اولیله اوغراشه رقی غیرتله ، زحمتله ، مجاهده ایله ترقی ده ایده منزلر .

[وما مناله الا المقام معلوم] نظم شریفی ملائکه کرامک بو حاللری ناطقدر . هر برینک معین مرتبه سی ، خدمتی وار . دائماً اوراده طورور . او وظیفه یی ایفا ایدر .

اما انسان شو ایکی عالم بیننده برزخ در . ایکی جهتی ده جامع . کندیسنده بهییت ده وار ، روحانیت ده . دائماً منازعه ایچنده دوران ایدر بو ایکی میل : میل روحانی ، میل جسمانی . اوزرندن اکسک اولماره . میولات عالیله وار ، میولات فاسده وار . انسان دائماً کشمکش ایچنده در . عقل ایله نفس دائماً محاربه ایدر لر . انسانک هر فردی یامعاذ الله بهییتدن اشاعی در که یه دوشر ، بتون بتون دنیا به طایار ، نامشروع میولاته باغلا نیر ، دینی ، وظیفه سی اونودور ، مبدائی ، معادنی دو . شوغز اولور ، حیوان کی ابنای جنسی بیر عقله ، خیر پالاه مقله در لو در لو وهمی ، خیالی منفعتلرله عمرینی کچیرر ، چرکاب علائقه ده پویان اولور . . . شیمیدی بومقوله انسان حیواندن آشاعی دکلی ؟ [اولک کالانعام بل هم اضل] حیوان باری معذوردر . فطرتنده عقل ، فکر یوق . ترقی ، تکمله موصل اوله جق واسطه یوق . استعداد ، قابلیت مفقود . اونک ایچون مستوایت و مکلفیتدن آزاده در .

فقط انسان ، انسان ایکن ، شریعت اوکنده طورور ، بیک در لو نصایح حکیمانه قولانغه ایریشیرکن ، محضا عناد ایله حقوق عبادی طای . نیایان البت حیواندن آشاعی در ، عذابه مستحقدر . عقلی باشنده بر انسان مبودنی طایمازسه ، او امر الهیهی بویون اکثرسه دنیوی و آخر . وی مجازاته گرفتار اولور . اما عقل و فکر ایله حرکت ایدر . میزان شرع ایله افغانی طارنار ، حقوق الهی ، حقوق عبادی طایر سه ، انسانه لایق بر طرز اوزره حرکت ایدر ده ملکک بکزر سه ، بو سایه ده ترقی و تکمله موفق اولور سه ملککده افضل اوله جق ای اشتباه دکلددر . چونکه بر شی نه قدر کوچ ایسه او قدر دکر لی در . ملکک ذکر و تسبیحی نفس کی در . نفس آلوب و یرمه ده نصل بر زحمت چکلمز سه ملککده ذکر و تسبیحی اوله در . بزه نفس نصل الهام ایدلش سه ملککده ذکر الهی اوله الهام اونش در . اونلر او عالم کوره خاق ایدلش ، اوله یاشار لر . اما بزم بیک در لو علائق و حوائج اطرافزی آلمش در ، بو قدر عوارضه قارشی طور مق ایله برابر وظیفه عبودیتی ایفا ایتک ال بیوک واک عالی بر مقام در . . .

شیمیدی بونک ایچون قانونلر لازم . وسائط اجراءت لازم . قانونلرک اساسی قرآن در . هیچ برشی آندن خارج دکلددر . اما بر طاقم قوانین ده اوله جق ، امور تجارته عائد بر چوق قانونلر بولنده جق ، اونلرک اسن اساسی ده قرآن در . نصل قانون اساسی قرآنک خلاصه مندر جانندن آلمش ، دیگر قوانین ده اوله اولق کر کدر . ذاتاً عدالتی امر ایدن قرآن در . هر در لو انتظامک محافظه سی ، تأمین ترقیات مدنییهی تأسیس ایدن قرآن در . قوانین دن مقصد انتظام و ترقی دکلی ؟ مثلاً

ویرکیر آنیرده اوته کینک ، بریکینک جبنده قالیرسه ظلم عد اولنور .
 لکن ماوضع اینه صرف ایدیلیرسه بوکا کیمک بر دیه جکی قالیر؟ پیغمبر منک
 زمان سعادت لرنده ویرکی طویلانیردی ، کرک اعشار اوله رق زراعدن ،
 کرک زکات نامیله تجاردن ، حیوان صاحب لرندن بر ویرکی آلیردی .
 کتب فقهییه ده معلوم اولدینی اوزره جیایت اولونان تکالیف غایت
 معتدل در . صاحبک حقوقی محافظه ایدیلیرک ، کوکل رضاسیله آنیر .
 معیشتنه خلل کتیریلر . صورت عادلانه ایله ، خلاقه بارعظیم اولمایه .
 رق ، کمال تعدیل و اصلاح ایله آنیر ، ماوضع اینه صرف اولنور ،
 اووقت کیمسه شبهه ایتمز ، ویردیکنی کیمسه آجیماز . دنیانک معموریتنه ،
 عساکرک ، امتک تأمین حیاتنه ، محافظه انتظامنه صرف ایدیه جک پاره
 لازم . بونلر بالطبع اهلیدن آنسه جق . اوسایه ده جمعیت محافظه
 ایدیلیرک ، بقا بوله جق . .

ایشته قرآن کریمک مندرجانی اس اساس سعادتدر . هر معه لک
 بیبای اصلیمی اودر . بوکا بناء قانون اساسیده ده باشده کی ماده لرنده
 اوقورسکز ، اوزر انسانه حریت ویرر . فقط الله بزی اساساً حر
 یارانمشدر . حیوان کبی دکلز . کیمسه نک کیفنه اسیر اوله مایز .

هرکسه جق ، حقوق ویرهش . اشباه نظائری اوقو . کتابیلردن
 لطوت مجوسیلره وارنجیده قدر بتون احکام شرعیه اوراده بیان اولوغش .
 مؤمنلرک ، غیر مسالملرک کافه افراد بشریه نک آیری آیری حقوقی وار .
 هر برینک احکامی وار . کنه مساوات دیک : یعنی هرکسک حقوقی
 دائره سنده . « بوغنی در ، بوقیردر » دیه شریعت نظرانده برامتیازی
 موجب دکلد . حقوق نقطه نظرندن هیدسی بردر . فقط هرکسی الله
 تعالی حضرتلری مساری یارانمشدر . بناء علیه هر برینک طبیعتنه
 کوره احکامی ، وظائفی اوله جق . هرکس وظیفه سنی بیله جک . مافوقنه
 قارشی دورمایه جق . مادونی ازمیه جک . امثال واقرائیه خوش
 چکینه جک ، حقوق اخوت بودر .

— مسلمان ، مسلمان اولمایه « قرداش » دیرسه عیجا دینندن دوشمنمی؟
 صوریورلر ، [انما المؤمنون اخوة] . بربرلیله مؤمنلر قارداش دره .
 مؤمن مؤنک قارداشی در . بو اخوته دیه جکمز بوق . لکن بریک قارداشغه
 عقلمز ایرمز . دین دشمنی نصل قارداش اولورمش ؟ .. دیورلر .

بو ، نصب در ، تعصب جاهلاندر . دین باشقه ، قارداشلق باشقه .
 قارداشلق یالکز دینه منحصر دکل . بعضا انسانک نسب قارداشی اولورده
 ینه دشمنی اولور . بونکله قارداشلق وظائفی بوزلماز . دین قارداشی اولور ،
 دینک مقتضاسیله عمل ایدر ، البت بودها قیمتلی . الیقین اقربا کدن کورمدیکک
 ایلیکی دین قارداشندن کورورسک . قیامت کوننده ده بویله در . انابابا
 صرحت اتمیه جک ، لکن بعض متیلر ، حقوق دینه و موالات قدیمه
 حبیبیه بربرلینه مابوتده بولنه جقلر . اوکادائر چوق آیات و آثار
 وارددر . [الاخلاء یومئذ بعضهم لبعض عدو الالمتین] نظم جلیلی ملا
 حظه کافدر .

اخوت دینه ... اوت دها پارلاق ، دهایقین . قومشولق کبی در .

اوت قومشولق ده بویوک ارتباطدر . اوتکده آریجه حقوقی وارددر .
 قارداشلق ده اولیه . انا بابا بر قارداش اولور . صوکر ا دیجه ده قارداش
 بولنور . فقط براخوت دها بوقی ؟ [یا ایها الناس انا خلقناکم من ذکر
 واثی و جعلناکم شعوباً و قبائل لتعارفوا ..] آیت کریمه سنی اوقومازی بز؟
 بتون بی آدم بر اصلدن منشوب دکلمی ؟ هپسی آدم و حوا نسلندن . دیک
 بیفزده بوتون افراد بشریه ایله براخوت عمومیه . رحمت جامعه انسانیه
 وار . انسان انسانک حقوقی بیله جک . اونکله خوش چکنمکه مجبوردر .
 نوع بشر براصله منتهی در . بتون کتب سماویه بو حقیقتی اعلان ایدیلیر .
 او حالده اخوت عمومیه وار . بو اخوت عمومیه ، بتون نوع بشری
 برلشدیرر . هپسنه حسن معاملینی اقتضا ایدر که حقوق بین الملل فنی
 بوکا مبتیدر .

بویکی اخوت اراسنده باشقه بر اخوت دها وار . بونک اهمیت
 دها زیاده دره . اخوت دینه ایله اخوت جنسیه آراسنده برده اخوت
 وطنیه وار . جله من بر وطن قارداشلی بز . بر عیله طوغوب بیودک .
 منفعت و مضرتلری برلشمش . هپمزدن متشکل بر وجود تحصیل ایتمش در .
 وطنداشلق .. بویوک براخوت در . بونک ایچون ده آریجه وصایای
 نبویه وارددر . بویشته قومشولق حتی در . حضرت پیامبر قومشولق
 تعریف مقامنده درت طرفدن قرقر خانه دیورمی ؟ یالکز جار ملاصق
 یاپشق خانه دکل . هرکسک خانه سنه دیکرک خانه سنی مجاور عد ایتمش ،
 و برکون بیورمش در که :

— قومشولق حقنی ، جبرائیل ، بکا اوقدر تا کیدلی خبر ویردی که ،
 نظرمده اوقدر بیولندی که حتی ظن ایتدم ، برکون کله جک [مازال
 جبریل یوصینی بالجار حتی ظننت انه سیقول ان الجار یرث الجار]
 یارسول الله ! دیه جک ، قومشو قومشوبه میرانچی اوله جق . اوقدر
 یا قلاشدر مشدر ..

صوکر [الجار اربون دارا] فحوا ی عالیسنجه قومشو قرقر
 خانه در . دیک اولور که بر مملکتده بولونانلر بتون قومشودر . بر اقلیمده
 بولونانلر ینه اوله در . بیلرنده منافعه اشتراک و اتحاد وار . بوجهتله
 حقوق ارتدقجه آرتار . هله تابعیت اسلامیده بولونان غیر مسلملر مادام که
 حقوقلری شرعاً محافظه اولنور ، کندیلرندن ویرکی آنیر . معاهده
 ایدیش ، الله ، پیغمبر طرفندن کافه سنک سلامتی تأمین ایدیش در .
 آخر حیاتلرنده سلطان انبیا افندمن ذمیلرک حقوقی محافظه ایدک .
 بیورمشلردر . حال بومرکزده ایکن بر طاق ظالملر پیدا اولور ، نه
 مسلمانلرک حتی طایر ، نه غیر مسلملره صرحت ایدرلر . بوکا نه دیرسک ؟
 مسلمانلرک بونده قباحتی نه ؟ مسلمانلرک وظیفه سنی ، مسلکی بوتون
 هیئت اتحادیه بی محافظه در . [واعتصموا بحبل الله جمیماً ولا تفرقوا] امر
 شریفی میدانده در . الرزنده کی غیر مسلملر از یلسون ، دیه آریجه تشبیهات
 وارد اولمش . حتی بر حدیثده : [من قتل معاهداً لم یرح رایحه الجنة] وارد
 اولمشدر . هم بخاری شریف حدیثلرندن در . هرکیم بر معاهدی یعنی عهدلشمش ،
 اللهک ، رسولک عهدینه کیرمش ، تابعیت اسلامیدی احرار ایتمش .

مکه مکرمه فتح اولادینی کون بو آیت نازل اولدی . حضرت فخر کائنات افندمن اصحاب کرامله کیردیلمر ، مسجد حرامه طولدیلمر . هر طرفی قبضه مبارکینه آلدیلر . لکن کعبه قیوسی حالا قیالی . مشر . کلرک الله اناختار . طیبی پیغمبر افندمن مکه کی تشریف بیورنجه کعبه معظمه بی زیارت ایده جک . ایچری کیرمک آرزو بیوردیلر . منع اولندی . اوتوز بییک کشی مشرک واردی . حضرت پیغمبر اون ایکی بییک کیشی ایله کلدی . فقط اوله مهابت ویردی که بتون مشرکینک قلبلرینی قورقو استیلا ایلدی . اکلا دیلر که باش ایده میه جکر . سطوت اسلام . میه یه قارشى طوره میه جقلمر . جناب رسالتاب صلحا مکبه داخل اولدی . یلر . نه شیدی ؟ اللهک پیغمبری اللهک بیتنی زیارت ایتیه جکمی ؟ اناختار « عثمان بن شیهه » ده ایدی . اونه دنبری اصل مفتاح صاحبی او ایدی . باباسندن ، دده سندن انتقال ایتمش ایدی . کعبه معظمه یه متعلق بتون وظائف هپ بر قبیلده در . مثلاً زمزم شریفک سقایه سی حضرت « عباس » ده ایدی . صوکر اکعبه یه خدمت ایتمک ، سیمک ، سپورمک . . . دها بوکبی وظائف پک چوق در . هر قبیله یه مخصوص بروظیفه واردی . ایشته آناختارده « عثمان بن شیهه » ده طورردی .

حضرت پیغمبر خبر کوندردی : — آناختاری ویر ، دیدی ، قاپوی آچوب ایچری یه کیره جکر ، زیارت ایده جکر .

— ویرم ، دیدی .

— نیچون ؟

— بن سکا ایمان ایتدم که . سنک اللهک رسولی اولدینکی بیلم . واقعا آدی « عثمان » ، فقط عرب اسمی . کندیبی مشرک ایدی . حضرت پیغمبر فتح ائناسنده . مسلمان اولمیرینی شرط ایتمه رک جمله مشرکله امان ویرمش ایدی . حالبوکه نه یاپسه یاپاردی . اوله ایکن : بن پکزه « قارداش » معامله سی ایده جکم ، بیوردی . اصل « اخوت » تبیینی اثبات ایده جکم . چونکه بعض کیمسهر اعتراض ایدرلر : خرسیتیانلرله مساوات نصل اولور ؟ اونلره بز نصل « قارداش » دیه جکر ؟ دینمز بوکا مساعده دکل . خرسیتیانلر مؤمنلرک نصل قارداشی اولورمش ؟

بو یله دیورلر . اما جهالتلرندن ، حقایق اسلامیه دن بی بهره اولدقلرندن . حقیقی فرق ایتیمورلر . نه آیات جلیله دن خبرلری وار ، نه احادیث شریفه دن . حیات نبویه یه دائر معلوماتلری یالان یا کلش . او قومه مشرک ، او کرعه مشرک . عمرلرینی تنبلکله کچیرمشلر . عطالت طمیرلرینه ایشله ش . قوری بر تعصب در ، بر تعصب جاهلاندر کیدیور . اونک ایچون بو تعبیرلر ، بو مسئله لر کنده یلرینه غریب کلیر . حالبوکه بونلر یکن واضح مسئله لر در ، پک مشروع تعبیرلر در . باق پیغمبرک یابدینی معاملاتنی کور ، سوبلدیکی سوزلری ایشیتده طوغرونی آکلا .

حضرت پیغمبر مکبه کیردیلمرکی زمان بتون قریش اکبری ، اک ایلری کلنلر حضرت پیغمبری قارشولدیلمر : — تسلیم اولدق ، دیدیلر ، هر نه درلو معامله بی لایق کورورسه ک یاپ . المزده ، جائزده ، اولاد مزده

خرستیان اولسون ، یهودی اولسون ، قبطی اولسون . . . بو یله بر کیمسه اللهک عهدینه پیغمبرک عهدینه قارشى اکر بغیر حق اولدوره جک اولورسه . . . مسلمان مسلمانى اولدورورسه جزاسی ابدیا جهنم در . قرآنده مصرحددر . فقط غیر مسلم اولانی عاجز بولوب مالنه طمع ایدوب اولدورورسه . . . اولدورمک یا کنز قلع ایله اولماز . انواعی وار . مالنی آلمق ، آج نی علاج برقوق ، اولاد و عیالندن آیرمق ، نقی ایتمک ، تکالیف شاقیه معروض قیلق . . . انسانه هر کوز اولوم در . عائله سندن آیردک . سنک ایتدیکنک سوزی سوبله مش . فقط باشقه مقصدله سوبله مش :

— ظلمه طاقت کتیره م ! دینش ؛ بوندن طولابی فریاد ایتمش . اوکا قارشى : — هایدی فیزانه ! . . . دینش . او اولمش دینک در . هم اوله بر اولوم که هر دقیقه تکرر ایدیور . کاشکه قلیجه اولدوره دیک . باری بر کره اولوم آجینسی طویاردی . بو یله هر کون اولوم عذابلری ایچنده ایکلیوب طورمازدی . عائله سی محو و پریشان اولدیلمر ، آج بیعلاج قالدیلر . هر کون بییک درلو قورقو ایله یاشار . مسلمان اولسون ، اولسون . مادام که امانت اللهدر ، اللهک عهد و امانیه بزه تودیع اولمشدر . ایشته بو یله کیمسه بی قل ایدرسه یعنی پریشانلغنه سبب اولورسه او حریف جنت توقوسی قوقلایه ماز . جنته کیرمک شوبله طورسون ، رایحه سنی طویابه جق ، پک اوزق قاله جق دینک اولور . آخرته کیدیلرده جنت قرقرسی طویولماز ، اولورمی ؟ اولوریا ! جنت قوقوسی وانما قرق سنلک بولدن طویولور . جنتک رواج لطیفه . سی ، لذاند طبیعی اودرجه روح افزا ، اودرجه چوقدرکه اوقدر اوزاق یرلردن استشمام اولنور . فقط یه اوظالم طویابه جق . محروم قلنه جق . معاذالله نه قدر بیوک محرومیت ! مقصدمن هپ سعادت آخرت دکلی ؟ نعمت جنته نائلیت دکلی ؟ ایشته الله بو کیمسه بی اک عالی بر سما . دندن محروم قلیور . ظالم اولدینی ایچون . غیر مسلمی ازدیکی ایچون . مسلمان ده آزرسه یه اوله در .

الحاصل شریعت محمدیه کمال اعتنا ایله غیر مسلملرکده حقوقنی تحت محافظه آلمش . پیغمبرمن هیچ بر شیئی نقصان بر اقامش . حقوق جهنندن مساوات اوزره طوعش در . بوبابده اصلا اشتباه بو قدر . بر حدیث شریفه ده شوبله بیورمشدر : « اوچشی واردرکه دائماً مساوات اوزره مرعی اولمق لازمدر ، آدمه کوره دکل بلکه کرک برو تقوی صاحبلرینه ، کرک فاجرله قارشى علی العموم انسانلر پیننده مساوات اوزره بونمق وظیفه در »

۱ — ادای امانت . هر امانت صاحبنه ویرلمی . اما مؤمن ایتش ، صالح ایتش ، یا خود دکلش ، فاجر ایتش ، فاسق ایتش . انسان بر اولور ، فاجر اولور .

هانکی مذهبه اولورسد اولسون ، امانت امانتدر . [ان الله یأمرکم ان تؤدوا الامانات الی اهلها] شو آتک سبب نزولی ده غایت مهمدر . بو آیت جلیله دن بر قاج دفعه و عظ ایتدک ، لکن سبب نزولنی حالاسوبلیه دیک . باق شیدی . واقف اولورسه ک پیغمبرک نصل بر دین ایله مبعوث اولد . یعنی اکلا رسک .

سنگ . جله منسکا تسلیم اولدق . ایستدیکک کبی معامله ایت . نه امرک وارسه یابه جغز .

اول حضرت : — نه ظن ایدرسکز ، بیوردی ، ای ضادید قریش ! سزه نه کبی بر معامله ایده جکمی اومارسکز ؟

— بزم حقمزده حضرت یوسفک قارداشلیرنه یابدینی کبی .

بیلرسکز ، حضرت یوسفه قارداشلیرنه نه درلو اقتالرده بولندیلر . جناب یوسف اونلره ودیعه ایدی . هپ بر بابا اولادی . یالکز آنلری باشقه . لکن بابالری بر . قارداشلیرنه کن خیاتی یابدیلر . حسدلرندن چکه مدیلر . فقط جناب حق حضرت یوسفی محافظه ایتدی . کوله لکدن قور تولدی . عزیز مصر اولدی . صوگرا قارداشلیرنه کلدیله . کندیلرینه حسن معامله ایتدی . ذخیره لرینی ویردی . نهایت کندینی بیلدیرمک ایستدی . اوز برادری اولان بنیامینی بر تقریبه آلیقویدی . صوگرا ایکنجی دفعه کلشارنده یوسف علیه السلامی تبسملرندن اکلادیلر . برطاقم لطیفدلر ایدیور ، کندینی بیلدیرمک ایسته یوردی . نهایت اکلادیلر : — سن یوسفک دیدیلر .

— اوت ، بوده قاردم بنیامین .

— ایواه ، بز نه قدر خطالر ایتدک . سنی الله ، عزیز مصر

یاعش . بز نه دیلرسهک یاپ .

[نالله لقد اترك الله علينا وان كنا لخاطئين] الله حتی ایچون بز چوق خطالر ایتدک . فقط الله عنایت ایتدی . بز نه قدر سکا فناق ایتمکک چالیشدیسهق الله سکا ایلیک ویردی .

— خایر ، خایر ! دیدی ، یابدیغکزی یوزیکزه اورمام . الله غفور رحیم در . بن حقمی عفو ایتدم . یالکز سزدن برشی رجا ایدرم : انامی ، یابامی کتیریکز . [واتونی باهکم اجمین] ...

قصه معلوم . ایشته اهالی . مکا اویله دیدیلر : — یوسفک قارداشلیرنه ایتدیکی معامله بی سزدن بکلرز .

او وقت نه بیوردی حضرت پیغمبر : — حضرت یوسف قارداشلیرنه نه معامله ایتدیسه بنده سزه اویله معامله ایده جکم . هیچ بریکزه طوقونمایه جغم . هر درلو حقوق کزینه کا کان حقوق کزدر .

سلطان انبیا هر درلو معاملات بشدیبه قادر ایکن حسن معامله بیوردی . فقط اویله بیوردی ، « قارداش » تعبیرینی قولاندی : — قارداشلق معامله سی . یوسفک قارداشلیرنه ایتدیکی معامله بی اخوت تعبیری دیگر بر حدیث ده وارد اولمشدر . فقط پیشین شوراسنی تمام ایدهم : عثمان کعبه قاپوسنی آچام ، دیدی .

هر کس تسلیمت کوستردی . فقط ایچلرنده بویله خیانتک ایدلرده اولدی . قارشو قویانلر بولوندی :

ویره م ، دیدی ، اللهم رسولی اولدینی بیلم . اکر بیلسه م که حقیقه رسول اللهمک ، البت بیت الله سنک ، لکن بن سکا ایمان ایتش دکم . بویله دیدی . فقط مطلقساده بیت الهی زیارت لازم . حضرت علی یه اسر ایتدی : — آل شو آناختاری ! بیوردی .

حضرت علی ده کندی ، عثمان بن شیبه نک قولنی صیقدی ، آناختار یره دوشی ویردی . آلدی ، قاپوی آچدی اصحاب کرامله بر لکده کیردیلر .

نماز قیلدیلر . صوگرا کلیدلر . اوتنه دنبری عادت اویله ایدی . بیت الله آچیق طورماز . بر قاپوسی وار ، کیریلر ، ایفای عبادت اولنور ، حقیقجه یینه قاپانیر . قاپانجه عباس کلدی . عباس که پیغمبر افندمکک عمجه سی : — یارسول الله ، دیدی ، بیلرسکز زمزم شریف خدمتی بنده در . سقایه البیت خدمتی ایفا ایله مقترم . رجا ایدرم بو کعبه نک خدمتی ده — که « سدانت » دیرلر اوکا . قیلک ، سیکک سپورمک . [ان طهرا بتی لاطافین ...] — بکا تودیع ایت . آناختارینی بکا احسان بیور . او شرف خدمته نائل اولیم ...

اواننده بو آیت نازل اولدی : [ان الله يأمرکم ان تؤدوا الامانات الی اهلها .] بونک اوزرینه حضرت پیغمبر آناختاری حضرت علی یه ویردی ، عثمان ابن شیبه یه کتورمسنی امر ایتدی . عثمان بن شیبه حالا اوزاقده طور بیوردی . حضرت علی کندی : — آل آناختاری ا دیه اوزاتجه عثمان بن شیبه شاشدی ، قالدی : — دیدی که شاشدم سکا یاعلی ! دمن کلدک ، قولی بوکدک ، آناختاری دوشوردک ، آلدک کیتدک . شیدی کلدک ، آناختاری بکا ویر بیورسک . بو معامله یه شاشدم . — بونی بن یامازدم . بو اختاری سکا کیم ویردی . لکن الله امر

ایتدی ده ویر بیورم ..

— نه دعک ؟

آبی او قودی . بوکا واقف اولونجه : — شیدی یه قدر شهیم واردی . شیدی شهیم قلامدی . « شهد ان لاله الا الله و شهد ان محمدا عبده ورسوله » آیت اوزرینه آناختار اونده قالدی . حالا اونک اولادلرنده در . رسول اکرم افندمن اویله امر ایتدی : — سنک اولادگه طورسون .

ایشته حضرت پیغمبر افندمن : — مسلمان اول ، مسلمان اولمازسهک ویرم ، دیمدی .

امانت امانت در . سندن آنندی ایسه یینه سکا ویریله جک . لکن بوانصاف ، بو عدالت یوقی ؟ سبب هدایت اوله جق . آنک ایچون حدیث شریفده بیورور : — اوچ شی واردر ، بونلرده آدم سچیلمز . دائما حق کوزه تیلیر . برنجیسی : تأدیة امانت . (الامانة تؤدی الی کل بر وفاجر) هر کیم ایسه صاحبی ، بر اولسون ، فاجر اولسون ، هر هانکی مذهبده بولنورسه بولونسون امانتی صاحبته ویرملی .

۲ . اقربالق در . صلته رحم ، حقوق قرابت . اقربالق حقوقی یوقی ؟ اونده ده آدم سچیلمز . مادام که بابا کدر ، هانکی دینده اولورسه اولسون مطلقا زیارت ایده جکسک . نه حتی ، حقوقی وارسه ویره جکسک . قرآنده مصرح . [ووصینا الانسان بوالدیه احسانا ...] آیتنده صراحت وار . دیگر بر آیتده ده . [وان جاهداک لتشرك بی مالیک به علم فلا تطعمهما ...] آناکزه ، بابا کزه رعایت ایدک . حقوقنه تجاوز ایتدیک . باشقه دینده اولسه ده یینه حتی وار . لکن : « دینکدن چیق » بنم دینمه کیر ! « دیرسه او وقت اطاعت ایتمه ، یالکز اطاعت ایتمه ! ... »